

Communicatieopzet: Onderzoek naar aardbevingsbestendigheid van schoolgebouwen in de gemeente Groningen

Versie: 1.0
Datum: 6 oktober

Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is inzicht verkrijgen in de aardbevingsbestendigheid van gebouwen in de stad. Afgesproken met de schoolbesturen in de stad is om ruim 100 schoolgebouwen, gymlokalen en kinderdagverblijven te onderzoeken. De resultaten worden gebruikt om te achterhalen welke scholen als eerste voor vervolgonderzoek in aanmerking komen. Het betreft een scan van de gebouwen, gericht op HRBE's en een indicatie voor aardbevingsbestendigheid. Daarnaast heeft er een instructie plaatsgevonden richting gebouwbeheerders met het oog op de inventaris en maatregelen om te voorkomen dat deze bij een beving risico's veroorzaken. Met behulp van dit onderzoek kan er een duidelijke prioritering worden aangebracht in de vervolgstappen.

Doelgroep van de communicatie

De communicatie over de onderzoeken naar aardbevingsbestendigheid is getrapd georganiseerd. De gemeente communiceert met de school- en kinderopvangbesturen, waarna deze de locaties informeren. Vanuit de locaties worden vervolgens gebruikers van het gebouw en ouders geïnformeerd.

Van belang bij de communicatie

- De doelgroep van de gebouwen betreft een kwetsbare groep (kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar). Hierdoor is er sprake van een verhoogde kans op maatschappelijke onrust;
- De ervaringen van communicatie omtrent veiligheid van schoolgebouwen bij andere gemeenten in de provincie verliep niet altijd zonder slag of stoot, verder op in dit document staan een aantal voorbeelden. Er zijn dus een aantal worst-case scenario's waar we van kunnen leren;
- De stad wordt tot nu toe over het algemeen nog niet echt beleefd als aardbevingsgebied, althans niet in zijn algemeenheid. Openbaarmaking van deze onderzoeken kan op dit beeld van invloed zijn.

Aanpak communicatie

- De gemeente is verantwoordelijk voor de onderzoeken en primair aanspreekbaar op de onderzoeken.
- De gemeente informeert de gemeenteraad en de media over de overall uitkomsten van het onderzoek en het vervolg.
- De besturen zijn in de lead bij het informeren van de locaties en vervolgens de ouders van de kinderen.

De gemeente informeert de schoolbesturen tijdig, zodat deze de communicatie richting de eigen achterban kunnen organiseren.

- Schoolbesturen bereiden samen met de locaties de communicatie richting ouders, personeel en kinderen voor.
- De gemeente faciliteert dit door het beschikbaar stellen van modelbrieven, teksten, een modeldraaiboek en een lijst met vragen en antwoorden.
- Persvragen die over het onderzoek gaan, of over de rol van de gemeente als opdrachtgever, worden door de gemeente beantwoord. De schoolbesturen zijn primair verantwoordelijk voor vragen over de verschillende locaties. Bij persvragen wordt afgestemd tussen de betrokken partijen zodat men voorbereid is op aanvullende vragen.

Toon van de communicatie

- Open;

- Transparant;
- Nuchter;
- Gericht op het beperken van maatschappelijke onrust;
- Geen beloftes doen die niet kunnen worden waargemaakt;
- Geen claims uitspreken ('de scholen zijn veilig').

Communicatiedraaiboek

Voorlopig gaan we uit van 11 november. Het kan zijn dat dit te krap is.

Het is een overweging om het nieuws over deze onderzoeken te koppelen aan de berichtgeving over de exemplarische gebouwen en de scan openbare ruimte. Daarover wordt op een nader moment een keuze gemaakt.

Ongeveer een week eerder worden de schoolbesturen geïnformeerd.

Op 11 november ziet het traject er als volgt uit:

11.00 uur de gemeenteraad wordt geïnformeerd per mail.

12.00 uur persconferentie

De communicatie op locatieniveau is maatwerk en wordt nog verder uitgewerkt. Hierbij valt te denken aan een e-mail aan ouders, een brief of opname in een nieuwsbrief namens het schoolbestuur.

Voorbeeldbrief voor ouders

Aanleiding

De gemeente Groningen heeft in de afgelopen maanden ongeveer 90 schoolgebouwen laten onderzoeken op aardbevingsbestendigheid. Het gaat om basisscholen, een aantal gymlokalen, scholen voor speciaal onderwijs en scholen voor voortgezet onderwijs. Het onderzoek is kortgeleden afgerond en de gemeente kijkt nu samen met de besturen (scholen, sportverenigingen- en kinderdagverblijven) of er eventuele maatregelen nodig zijn.

Voorzorg

De schoolgebouwen zijn onderzocht uit voorzorg. Er was op het moment van onderzoek geen reden om aan te nemen dat de schoolgebouwen onveilig waren. De gemeente wilde weten wat de staat is van de gebouwen, met als reden dat er vroeger in de bouw geen rekening is gehouden met de aardbevingen. Het onderzoek is uitgevoerd door een onafhankelijk onderzoeksbureau. De gemeente heeft in de afgelopen zomer meerdere soorten gebouwen laten onderzoeken op aardbevingsbestendigheid. Dit onderzoek naar de aardbevingsbestendigheid van schoolgebouwen past in dit plan. De onderzochte scholen zijn allen economisch eigendom van de gemeente Groningen. De gemeente Groningen heeft ook gesproken met de eigenaren van de scholen die niet onder het economische eigendom van de gemeente vallen. Deze schoolgebouwen behoren tot de 500 gebouwen waarvan de NAM heeft toegezegd het onderzoek naar aardbevingsbestendigheid te betalen.

Resultaten

Het onderzoek heeft inzicht gegeven in de huidige status van de gebouwen. *Uit de resultaten is naar voren gekomen dat er geen directe maatregelen met betrekking tot veiligheid genomen hoeven te worden. [dieper ingaan op resultaten]*. Het is handig dat er door middel van dit onderzoek een *prioritering* in de te nemen vervolgstappen aangebracht kan worden.

Vervolg

- Het bestuur van de betreffende school houdt u op de hoogte; of/
- De gemeente zal u t.z.t. op de hoogte brengen; of/

- Graag nodigen wij u uit voor een bijeenkomst.

Wat gebeurde er ook alweer in Bedum?

'Alle scholen in Bedum zijn veilig', dat is wat wethouder Menne van Dijk beweerde op 20 februari 2015. De ouders en de kinderen in Bedum hoefden zich geen zorgen te maken. Daarmee reageerde de wethouder op eerdere geruchten dat een aantal scholen in Bedum niet veilig zouden zijn. In de voorjaarsvakantie heeft de gemeente een onderzoek laten uitvoeren naar de veiligheid van de gebouwen. Ondanks dat er gedeelten van het rapport zijn gepubliceerd die anders doen vermoeden, blijft het gemeente en het schoolbesturen zeggen dat alles veilig is.

Op 26 juni 2015, vlak voor de zomervakantie, kwam echter het nieuws naar buiten dat er voor alle scholen in de gemeente Bedum versterkende maatregelen nodig zijn. De kinderen van de betreffende scholen worden na de vakantie opgevangen (voor ongeveer 3 -6 maanden) in noodlokalen. Deze informatie kwam via een brief van de gemeente in samenwerking met het schoolbestuur naar de ouders van de kinderen gestuurd. In de brief blijft het schoolbestuur en de gemeente erbij dat er geen acuut gevaar is bij kleine aardbevingen. Maar is het zo dat de scholen versterkt worden zodat er bij een krachtige aardbeving niets kan gebeuren.

Ouders en andere belanghebbenden pakken het op als een bevestiging: de school is onveilig voor zwaardere bevingen. De woordvoerder van de gemeente bevestigt dan overigens dat het niet naar aanleiding van het rapport in de voorjaarsvakantie is besloten; er wordt al sinds het begin van het jaar gesproken over noodopvang door de NAM, gemeente en scholen. Ondanks berichtgeving en communicatie vanuit de partijen blijven de ouders in Bedum ongerust over de scholen. Het lukte de gemeente en het schoolbestuur niet meer om het vertrouwen van de ouders te winnen. Het is reeds beschadigd.

Eind september 2015 komt dan het bericht dat er nog meer scholen aangepakt moeten worden in de gemeente Bedum. Op termijn moeten nog enkele honderden kinderen tijdelijk verkassen naar een ander schoolgebouw. Het gaat om 2 scholen in Zuidwolde en 1 school in Bedum. In totaal worden er nu 7 scholen aangepakt en aardbevingsbestendig gemaakt.

Verschillen in communicatieboodschap:

- Gemeente Loppersum

'Er is weliswaar geen acuut gevaar, maar wij vinden dat er snel iets moet gebeuren. We willen doorpakken,' zegt de woordvoerder van de gemeente Loppersum. (via: <http://www.rtvnoord.nl/nieuws/144515/NAM-scholen-en-opvang-Loppersum-moeten-verstevigd>)

- Gemeente Bedum

'Ouders en kinderen in Bedum hoeven zich geen zorgen te maken: alle scholen in het dorp zijn veilig', aldus wethouder Menne van Dijk van de gemeente Bedum. (via: <http://www.nu.nl/groningen/3996490/bedum-scholen-in-dorp-aardbevingsbestendig-.html>)

Belangrijkste lessen uit de Bedum-case:

- Geen (veiligheids-)claims afgeven. Een voorbeeld daarvan is 'alle kinderen zijn veilig'. Daarmee worden beloftes gedaan die wellicht die niet waargemaakt kunnen worden;
- Vanaf het eerste moment eerlijk zijn over de stappen die worden genomen. De (mis)communicatie in Bedum over de veiligheid van de schoolgebouwen is op het moment van schrijven al negen maanden (!) gaande. In deze negen maanden zijn verschillende berichten naar buiten gebracht door het schoolbestuur en de gemeente. Tot grote ergernis van ouders van kinderen en media. Zo begon de

gemeente met: 'alle kinderen zijn veilig' en wordt er eind september naar buiten gebracht dat er vervolgens nóg drie extra schoolgebouwen opgeknapt moeten worden. Dus het is belangrijk dat de toon van de communicatie eerlijk is, zoals beschreven in toon van de communicatie: open en transparant.

Een kleine greep uit de nieuwsberichten:

<http://www.rtvnoord.nl/nieuws/151233/Bezorgdheid-bij-ouders-om-scholen-Bedum>

<http://www.rtvnoord.nl/nieuws/151132/Scholen-Bedum-sloop-en-versterking>

<http://www.rtvnoord.nl/nieuws/152927/Scholen-in-Bedum-krijgen-vervangend-noodgebouw>

<http://www.sikkom.nl/toch-noodlokale-voor-de-regenboog-in-bedum/>

<http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/2015/03/brief-ernstige-zorgen-veilighe.html>

<http://www.rtvnoord.nl/nieuws/152955/Heite-Ouders-Bedum-nog-ongeruster-na-optreden-wethouder>

<http://www.rtvnoord.nl/nieuws/152927/Scholen-in-Bedum-krijgen-vervangend-noodgebouw>

<http://www.nu.nl/groningen/3996490/bedum-scholen-in-dorp-aardbevingsbestendig-.html>

<http://www.rtvnoord.nl/nieuws/154152/Nog-meer-scholen-moeten-words-aangepakt-in-gemeente-Bedum>